

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/108/2022
Identifikačné číslo spisu:	6914213552
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alexandra Hanusová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6914213552.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E., a.s., IČO: N., Bratislava, W., proti žalovanému 1/ G. C., nar. XX. E. XXXX, T. č. XXX a žalovanej 2/ D. C., nar. XX. E. XXXX, U., J. XX, E., prechodne Q., R. XX, obidvom zastúpeným advokátkou D.. E. P., P., W. XX, o zaplatenie 52 269,52 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13C/49/2015, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. mája 2020 sp. zn. 11Co/226/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi proti žalovaným 1/ a 2/ nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 24. septembra 2019 č. k. 13C/49/2015-252 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 52 269,52 eura spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 35 371,32 eura od 3. marca 2013 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 73,36 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu o určení jej výšky.

1.1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovaným zaplatenia spoločne a nerozdielne sumy 60 301,62 eura, úroku z úveru zo sumy 35 371,32 eura vo výške 6,20 % ročne od 3. marca 2013 do zaplatenia, úroku z omeškania 8,75 % zo sumy 48 467,52 eura od 3. marca 2013 do zaplatenia a náhrady trov konania.

1.2. Na základe čiastočného späťvzatia žaloby zo 14. mája 2019, okresný súd uznesením z 18. júna 2019 č.k. 13C/49/2015-236 podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) konanie v časti o zaplatenie istiny 8 032,10 eura, úroku z úveru vo výške 6,2 % ročne zo sumy 35 371,32 eura od 3. marca 2013 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 13 096,20 eura od 3. marca 2013 do zaplatenia, zastavil. Predmetom sporu zostala suma 52

269,52 eura spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 35 371,32 eura od 3. marca 2013 do zaplatenia.

1.3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 151 ods. 1, § 228 ods. 1 CSP, § 1 ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“). Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca ako veriteľ uzavrel XX. marca XXXX so žalovanými ako dlžníkmi zmluvu o úvere, na základe ktorej im poskytol hypotekárny úver 129 456,28 eura (3 900 000 Sk) na kúpu nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie S. J. na liste vlastníctva č. XXXX ako C KN par. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², vrátane budovy č. súp. XXX stojacej na tejto parcele, C KN parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m² vrátane budovy č. súp. XXXX stojacej na tejto parcele, s možnosťou čerpania tohto úveru do XX.XX.XXXX. V článku VII. zmluvy o úvere bolo dohodnuté zabezpečenie uspokojenia pohľadávky veriteľa z tejto zmluvy záložným právom na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie S. J. ako C KN parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na tejto parcele stojaci rodinný dom č. súp. XXX, C KN parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere XXX m², C KN parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere XX m², C KN parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere XXX m², C KN parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², C KN parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m². Dňa 31. marca 2005 bola medzi žalobcom ako záložným veriteľom a žalovanými ako záložcami uzavretá zmluva o zriadení záložného práva č. XXXX/XXXXXX/XXXX/N, k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie S. J. ako C KN parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na tejto parcele stojaci rodinný dom č. súp. XXX, C KN parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere XXX m², C KN parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere XX m², C KN parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere XXX m², C KN parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², C KN parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m². Dňa 8. júla 2009 bol medzi stranami sporu uzavretý dodatok č. 2 k zmluve o úvere, ktorým sa zmenil článok VII. zmluvy o úvere tak, že dlžník sa zaväzuje zabezpečiť úver zriadením záložného práva v prospech banky k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie S. J. ako C KN parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na tejto parcele postavený rodinný dom na Ul. C. XX, súp. č. XXX a sklad súp. č. XXXX, C KN parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², C KN parc. č. XXX/X, zastavané plocha a nádvoria o výmere XXX m², C KN parc. č. XXX/X, záhrady o výmere XXX m². Dňa 8. júla 2009 bola medzi žalobcom ako záložným veriteľom a žalovanými ako záložcami uzavretá nová zmluva o zriadení záložného práva č. XXXX/XXXXXX/XXXX/N k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre katastrálne územie S. J. ako C KN parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na tejto parcele postavený rodinný dom na Ul. C. XX, súp. č. XXX a sklad súp. č. XXXX, C KN parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², C KN parc. č. XXX/X, zastavané plocha a nádvoria o výmere XXX m², C KN parc. č. XXX/X, záhrady o výmere XXX m². Keďže žalovaní úver nesplácali riadne a včas, žalobca listom z 24. novembra 2011 doručeným žalovaným 8. decembra 2011 vyhlásil pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere za splatnú k 23. novembru 2011 a žalovaných vyzval na zaplatenie zvyšnej sumy úveru.

1.4. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku konštatoval, že medzi stranami nebol sporný dôvod uplatnenia žalovaného nároku a spornou bola výška žalobou uplatneného nároku v kontexte obrany žalovaných, že dražba založených nehnuteľností neprebehla zákonným spôsobom a je preto neplatná. S touto obranou žalovaných sa súd prvej inštancie nestotožnil a považoval ju za irelevantnú. Otázku platnosti, či neplatnosti dražby riešenú v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/251/2013 nepovažoval súd primárne za predbežnú otázku vo vzťahu k nároku na zaplatenie zostatku úveru, avšak jej vyriešenie pokladal pre svoje rozhodnutie za významné s ohľadom na obranu žalovaných spochybňujúcou výšku žalovanej pohľadávky. Poukázal na skutočnosť, že konanie vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/251/2013 o neplatnosť dražby bolo právoplatne skončené tak, že súd zamietol žalobu, z čoho vyplýva, že dražba nehnuteľností, ktorými bola zabezpečená pohľadávka žalobcu vyplývajúca zo zmluvy o úvere, ktorá sa konala 20. februára 2013 na Notárskom úrade JUDr. D. I. v S. J., bola vykonaná zákonným spôsobom a je platná. Keďže o otázke

neplatnosti dražby nehnuteľností tvoriacich záloh, ktorým bola zabezpečená pohľadávka žalobcu zo zmluvy o úvere bolo už právoplatne rozhodnuté, súd prvej inštancie skonštatoval, že nemôže znova riešiť to, o čom už bolo právoplatne súdom rozhodnuté. Rozhodnutím súdu o zamietnutí žaloby o neplatnosť dražby bola popretá dôvodnosť celej obrany žalovaných v predmetnom spore týkajúcej sa výšky uplatnenej pohľadávky. Z tohto dôvodu sa ďalej nezaoberal tvrdeniami žalovaných o nezákonnom znižovaní najnižšieho podania až na 50% zo znalcom určenej ceny nehnuteľností 117 000 eur, ako ani s obsahom mailovej komunikácie strán sporu ešte pred pristúpením žalobcu k realizácii záložného práva predajom nehnuteľností na dobrovoľnej dražbe, ktoré boli predmetom dokazovania v spore vedenom pod sp. zn. 14C/251/2013, resp. boli relevantné v spore o určenie neplatnosti dražby a nie v predmetnom spore. Vzhľadom na vyššie uvedené okresný súd považoval žalobou uplatnený nárok po čiastočnom späťvzťatí žaloby za dôvodný, a preto žalobe vyhovel. Žalobcovi v zmysle § 517 ods. 2 OZ a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ v znení neskorších predpisov priznal nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8,75 % ročne.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 28. mája 2020 sp. zn. 11Co/226/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a určil, že žalobca má voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, ktoré sú mu žalovaní 1/ a 2/ povinní zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že námietky žalovaných uvedené v odvolaní nepovažoval za opodstatnené. Žalovaní v odvolaní neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť alebo zvrátiť výsledky dovtedajšieho dokazovania, resp. s ktorými by sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaoberal a nevysporiadal. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne považoval otázku platnosti dražby nehnuteľností za otázku, od riešenia ktorej závisí výsledok sporu v prejednávanej veci a v dôsledku toho opakovane konanie prerušil (aj v nadväznosti na podané dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu). Pri posudzovaní obrany žalovaných správne vychádzal zo záverov uvedených v odôvodnení právoplatného rozsudku okresného súdu z 23. januára 2014 sp. zn. 14C/251/2013, ktorým bola zamietnutá žaloba o neplatnosť dražby a následne správne z dôvodu, že žalovaní nárok žalobcu inak relevantne nepopierali, žalobe vyhovel. Tento záver súdu prvej inštancie je plne v súlade s vykonaným dokazovaním pred okresným súdom a nie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia. Argumentácia žalovaných, že súd prvej inštancie otázku, či dražba založených nehnuteľností bola platná alebo nie, vyriešenú právoplatným rozhodnutím súdu v inej veci, ktorá má prejudiciálny dôsledok v prejednávanom spore, je nesprávnym záverom, podľa odvolacieho súdu neobstojí. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že otázka platnosti, či neplatnosti dražby riešená v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/251/2013 nie je primárne otázkou predbežnou vo vzťahu k uplatnenému nároku, ale jej vyriešenie je pre jeho rozhodnutie významné vzhľadom na obranu žalovaných spochybňujúcu jeho výšku. Odvolací súd považoval za nedôvodnú aj námietku žalovaných, že súd prvej inštancie mal ako predbežnú otázku skúmať, či zmluva o vykonaní 2. opakovanej dražby z 18. decembra 2012, najmä jej dojednanie v článku IV. bode 4.2 a v článku VI. boli v súlade so zmluvou o úvere, zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a vnútornými predpismi žalobcu. Zistil, že tieto skutočnosti boli predmetom dokazovania v spore vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/251/2013 o určenie neplatnosti dražby a po tomto sa pridržiaval právneho názoru, že akékoľvek nové posúdenie právoplatne vyriešenej právnej otázky v novom konaní tých istých strán (hoci aj v opačnom procesnom postavení) je neprípustné, pretože by mohli byť vydané protichodné rozhodnutia o tej istej právnej otázke (v danom prípade o platnosti dražby), čo by bolo v rozpore so základným princípom práva, a to princípom právnej istoty. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/133/2009 a sp. zn. 1Cdo/44/2010. Vychádzal z toho, že aj keď predmetom konania v prejednávanej veci je nárok na vrátenie úveru, v predchádzajúcom skončenom konaní strán sporu došlo k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, s ktorým tento nový nárok súvisí, je týmto riešením viazaný, z tohto dôvodu nesmie prijať iný záver o tejto právnej otázke. Žalovaní, ktorí boli stranou konania (ako žalobcovia), v ktorom okresný súd právoplatne rozhodol o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti dražby, sú týmto rozhodnutím, resp. jeho výrokom viazaní, a preto sa nemôžu v tomto súdnom konaní, (ktorého predmetom je vrátenie zostatku úveru) účinne brániť spochybňovaním skutočností, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté. Opačný

názor by bol v rozpore s ustanovením § 228 ods. 1 CSP a zároveň by negoval procesnú podmienku res iudicata (§ 230 CSP). Keďže žalovaní ani v odvolacom konaní relevantnými dôkazmi nespochybnili nárok žalobcu na úhradu 52 269,52 eura s príslušenstvom (odvoláciu obranu postavili takmer výlučne len na skutočnostiach, ktoré sa týkali vykonanej dražby nehnuteľností), súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi zostatok nesplateného úveru vo výške 52 269,52 eura s príslušenstvom. Pri rozhodovaní o príslušenstve nároku súd prvej inštancie aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a o výške úroku z omeškania rozhodol súladne s týmito právnymi predpismi. Za dôvodnú nepovažoval ani odvoláciu námietku, že súd prvej inštancie sa nezaoberal argumentáciou žalovaných uvedenou v písomnom vyjadrení z 10. mája 2019, táto sa zaoberala dražbou a nie splácaním úveru. Odvolací súd neuveril tvrdeniu žalovaných, že žalobca neumožnil predaj predmetu zálohu tretej osobe (za súčasnej zmeny úverového dlžníka, prípadne predčasného splatenia zostatku úveru), k čomu odvolací súd poukázal aj na vyjadrenie zástupcu žalobcu na pojednávaní. V konečnom dôsledku žalovanými popisované skutočnosti, (ktoré mali smerovať k predaju predmetu zálohu tretej osobe, prípadnému prenájmu predmetu zálohu alebo jeho leasingu) sa udiali v rokoch 2009-2012 a žalobca si nárok uplatnil žalobou doručenou súdu v októbri 2014. Podľa názoru odvolacieho súdu aj počas realizácie záložného práva mali žalobcovia dostatok časových a právnych možností, ako dražbu nehnuteľností odvrátiť. Nie je tak na mieste namietat', že k tomuto nedošlo z dôvodov na strane žalovaného. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

2.2. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a navrhli, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolatelia odôvodnili podanie dovolania nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k viacerým podstatným okolnostiam, ktoré v konaní namietali v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Predovšetkým súdy prvej a druhej inštancie nezaujali žiadne stanovisko k dôvodom, pre ktoré žiadali žalobu zamietnuť a to, že žalobca pri výkone záložného práva nepostupoval v súlade s článkom VII. zmluvy o hypotekárnom úvere a článkom VI. zmluvy o zriadení záložného práva tomu, ale zaoberali sa otázkou neplatnosti dražby. Nereagovali na ich tvrdenia, že ak záložca a záložný veriteľ podmienili realizáciu výkonu záložného práva priamym predajom a vyhlásením verejnej obchodnej súťaže predajom tým, aby pohľadávka záložného veriteľa bola plne uspokojená, bol záložný veriteľ túto podmienku povinný dodržať aj pri predaji založených nehnuteľností na dobrovoľnej dražbe. Uvedli, že úver zabezpečili nehnuteľnosťami, ktorých hodnota bola oveľa vyššia ako pohľadávka žalobcu, aby v prípade, ak úver s príslušenstvom nesplatia, si mohol záložný veriteľ uspokojiť svoju pohľadávku z predmetu záložnej zmluvy.

3.2. Žalobca na základe zmluvy o vykonaní 2. opakovanej dražby súhlasil s predajom zálohu za 50 % ceny určenej znaleckým posudkom, ktorý vypracoval znalec O.. E. J. (č. XX/XXXX), t. j. za 58 500 eur. Po odpočítaní trov dražby žalobca 2. marca 2013 započítal na úver výťažok dražby v sume 56 615 eur. Z toho vyplýva, že žalovaní zaplatili žalobcovi spolu 133 423,35 eura. Žalovaní poukázali na to, že v danom konaní mali súdy prihliadnuť na ich námietku, ak by žalobca na dražbe nesúhlasil s dražbou za 50 % ceny určenej znaleckým posudkom, jeho pohľadávka mohla byť uspokojená.

3.3. Dovolatelia ako ďalší dôvod zmätočnosti uvádzali, že súd prvej i druhej inštancie neprihliadali na skutočnosti a nimi označené listiny, z ktorých vyplýva, že žalovaný 1/ stratil v roku 2009 zamestnanie, úver splácali až do decembra 2010, že so žalobcom spolupracovali, požiadali ho o súhlas s prenájomom predmetu záložného práva, súhlas na priamy predaj, poskytnutie konsolidačného úveru, s čím žalobca nesúhlasil, k 23. novembru 2011 zosplatnil úver a následne pristúpil k výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe. Podľa ich názoru odvolací súd na tieto skutočnosti súvisiace s pohľadávkou žalobcu mal prihliadnuť, aj keď sa stali v rokoch 2009 - 2012 a žaloba bola súdu doručená dňa 13. októbra 2014 (bod 9. odôvodnenia rozsudku súdu druhej inštancie). V predmetnej veci záložný veriteľ svoju pohľadávku mal uspokojiť podľa zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru a zmluvou o

zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Ak žalobca súhlasil s predajom založených nehnuteľností pod cenu v rozpore s týmito zmluvami a bol si vedomý toho, že predajom zálohu jeho pohľadávka nebude uspokojená, má znášať dôsledky svojho rozhodnutia pri stanovení podmienok predaja založených nehnuteľností v 2. kole dražby.

3.4. Porušenie princípu právnej istoty rozhodnutím odvolacieho súdu dovolateľa vidia v tom, že za obdobie od 26. apríla do 2. marca 2013 žalovaní zaplatili žalobcovi spolu 133 423,35 eura. Žalobca žalovaným poskytol úver vo výške 129 456,28 eura, žalobcovi zaplatili sumu 133 423,35 eura, rozsudkom odvolacieho súdu boli zaviazaní zaplatiť žalobcovi 52 269,52 eura s úrokom z omeškania, 23 284,50 eura (za obdobie od 3. marca 2013 do podania dovolania), teda zostatok úveru s úrokom z omeškania do 8. septembra 2020 vo výške 75 554,02 eura. Okrem týchto súm (úrokov z omeškania až do zaplattenia), žalovaní boli zaviazaní aj k náhrade trov konania o neplatnosti dražby, aj v konaní o priznanie zostatku úveru. Súdy nereagovali ani na tú námietku žalovaných, že v registri bankových úverov a záruk od roku 2009 dodnes sú vedení ako dlžníci a v dôsledku tejto skutočnosti im žiadna banka neposkytla, ani v súčasnosti neposkytne úver.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podanie žalovaných je zmätočné, vnútorne rozporné a nesplňa zákonom stanovené nároky. Žalovaní uvádzajú, že podané dovolanie je prípustné v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, avšak namietajú nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej a druhej inštancie bez toho, aby uviedli v čom spočíva nimi tvrdený nesprávny procesný postup súdov, ktorým malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca žiada dovolací súd, aby dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné, a preto je potrebné ho odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Za porušenie práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava na ochranu ich práv a právom chránených záujmov priznáva.

9. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (rozhodnutia ÚS SR sp. zn. I. ÚS 105/06, sp. zn. III. ÚS 330/2013, sp. zn. 4Cdo/3/2019, sp. zn. 8Cdo/152/2018, bod 26 odôvodnenia,

sp. zn. 5Cdo/57/2019, bod 9 a 10 odôvodnenia) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu vecí predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať k otázke, ktorá sa vzhľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, alebo rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

10. Medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením tohto práva strany sporu na jednej strane a nesplnením povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o dôvodoch rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci riadnych i mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, tak takáto vada zakladá aj prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

11. V konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na tom, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo úplné, výstižné a presvedčivé. V odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

12. Z obsahu dovolania v danej veci vyplýva, že dovolatelia namietali nedostatok dôvodov odvolacieho rozhodnutia, pričom poukazovali najmä na to, že súd sa nezaoberal ich podstatnými tvrdeniami o tom, že súd prvej inštancie neskúmal či postup žalobcu pri vykonaní dražby bol v súlade so zmluvou o hypotekárnom úvere a so zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, najmä s prihliadnutím na to, že v týchto zmluvných stranách dohodli ceny nehnuteľností, ktoré boli predmetom záložného práva tak, že záložný veriteľ tieto mohol predat' priamym predajom alebo vo verejnej obchodnej súťaži iba za takú cenu, aby pohľadávka veriteľa bola uspokojená.

13. V posudzovanom prípade podľa dovolacieho súdu obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu má všetky zákonom vyžadované náležitosti (§ 393 CSP). Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia podrobne popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlil ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdil, citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. V odôvodnení zdôraznil, že medzi stranami nebol sporný dôvod uplatnenia nároku na úhradu dlhu z úveru, sporná bola len jeho výška a to s ohľadom na obranu žalovaných, že dražba založenej nehnuteľnosti, nebola vykonaná zákonným spôsobom.

13.1. Súd prvej inštancie a odvolací súd v odôvodneniach rozsudkov náležite reagovali na námietku žalovaných, že súd mal ako podstatnú otázku skúmať, či zmluva o vykonaní opakovanej dražby z 18. decembra 2013 bola v súlade so zmluvou o hypotekárnom úvere a so zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ak nerešpektovala obmedzenie vo stanovovaní ceny. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že tieto otázky boli posudzované už v konaní o neplatnosť dražby, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota prvej inštancie pod sp. zn. 14C/251/2013, a že z výsledku tohto konania bolo potrebné v danej veci vychádzať. K tomuto záveru dospel napriek tomu, že v uvedenom konaní sa neriešila priamo prejudiciálna otázka vo vzťahu k danému konaniu. Keďže s týmito námietkami žalovaných sa už súd vysporiadal a otázka neplatnosti dražby medzi stranami už bola právoplatne

vyriešená, pre toto konanie bolo podstatné, že dražba bola platná, teda vykonaná v súlade so zákonom aj pri zohľadnení obsahu zmluvy o vykonaní opakovanej dražby, a že touto dražbou bol získaný výťažok, z ktorého bolo na zníženie dlhu z predmetného úveru vyplatených 56 615 eur.

13.2. Súd prvej inštancie a odvolací súd tak náležite zdôvodnili, že vzhľadom na uplatnený nárok na splatenie zostatku úveru, nebolo potrebné v konaní riešiť otázku, či žalobca v opakovanej dražbe nezákonne znížil najnižšie podanie na 50 %, ak bolo v predchádzajúcom súdnom konaní rozhodnuté, že postup žalobcu nespôsobil neplatnosť tejto dražby, pričom zdôraznil, že ani skutočnosť, že sa zrealizovalo záložné právo a nedosiahol sa výťažok, ktorý by postačoval na úhradu zabezpečenej pohľadávky, nie je dôvodom zániku dlhu vo zvyšnej časti.

13.3. Na dovolacie argumenty žalovaných dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa ich predstáv, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Žalovaní neopodstatnene namietajú, že im odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia o veci nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 78/05). Vo veci nebolo potrebné, aby sa odvolací súd vyjadroval k námietke žalovaných, že súd prvej inštancie sa nezaoberal tým, že zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam pri výkone záložného práva priamym predajom alebo vyhlásením verejnej obchodnej súťaže bol žalobca limitovaný pri určovaní ceny predávaných nehnuteľností, keďže predmetom konania nebolo posudzovanie postupu žalobcu v dražbe, ale úhrada zostatku nesplateného úveru, časť ktorého bolo okrem iného uhradená aj z výťažku verejnej dražby (iného spôsobu realizácie záložného práva ako tých, pri ktorých bol podľa dovolateľov záložný veriteľ obmedzený pri stanovovaní ceny založenej nehnuteľnosti).

14. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno podľa dovolacieho súdu považovať to, že žalovaní sa s rozhodnutím dovolacieho súdu nestotožnili, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotnú skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi súdov vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasili a nestotožnili sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, sp. zn. I. ÚS 50/04, sp. zn. I. ÚS 98/97, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. II. ÚS 251/03).

15. Dovolatelia namietali aj nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie a nevykonanie niektorých dôkazov. Najmä poukazovali na to, že odvolací súd náležite nepreskúmal podmienky M. a.s., pre poskytovanie hypotekárnych úverov, čl. R. zmluvy o poskytovaní hypotekárneho úveru z 31. marca 2005 a článok VI. zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti z 8. júla 2009, v ktorých sú určené podmienky realizácie záložného práva a nezohľadnil obmedzenie práva záložného veriteľa pri realizácii výkonu záložného práva pri priamom predaji a verejnej obchodnej súťaži, ktoré sa podľa nich malo vzťahovať aj na verejnú dražbu. Tieto námietky dovolateľov, že súdy hodnotili vykonané dôkazy nesprávne a skutkový stav riadne nezistili majú charakter námietky smerujúcej proti hodnoteniu dôkazov súdom a následne právnomu posúdeniu veci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolatelia naznačujú, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (R 42/1993, rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/85/2010, sp. zn. 1Cdo/18/2011, sp. zn. 3Cdo/268/2012, sp. zn. 4Cdo/314/2012, sp. zn. 5Cdo/275/2013, sp. zn. 6Cdo/104/2010, sp. zn.

7Cdo/248/2012).

16. V prejednávanej veci z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, z ktorých dôkazov súd vychádzal a ako ich hodnotil. Podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces. Tvrdenie dovolateľov, že prvoinštančný a aj odvolací súd nesprávne právne posúdili dôsledky súhlasu žalobcu s dražbou založených nehnuteľností pod cenu určenú znalcom a v rozpore so zmluvou o hypotekárnom úvere a so zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, je len spochybňovaním správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a kritikou jeho prístupu pri právnom posudzovaní veci, ktoré významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti.

17. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaných, ktorí namietali vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

18. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalovaní (§ 256 ods. 1 CSP), žalobcovi žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.